

Spøskolernes Forstandere, om de vare villige til at modtage ham, og han besøger ikke andre Skoler end dem, for hvis Besøgende Svaret har været: Han skal være os velkommen. — Vndringsforslaget under Nr. 20 gaar ud paa at nedfætte det Bølsb, 66,000 Kr., som nu ydes til Spøskolerne og gjenindføre den tidligere Betegnelse, at Eleverne skulle være ikke blot fattige, men begavede og fattige. Det Bølsb, som nu hæves til Naadighed, er uenigelig større, end det er fornødent; det er ikke opbrugt isjor og vil heller ikke blive det i Aar. Smid- lertid skal jeg henstille, om man, efter de Forhandlinger, som maasse senere ville finde Sted, kunde finde Anledning til at give noget mere end de 40,000 Kr., hvis der er en henstigtsmæssig Anvendelse derfor. — Fremdeles har jeg under Nr. 20 selv stillet et Vndringsforslag ved Sorø Akademi, der angaar et Tillæg til Spiseværtten. Han har endnu den samme Lønning, som han, om jeg husker ret, havde for 17 Aar siden, og da han selv maa bære Lønningen og tilbøls Kost til en Del af Personalet, er han brystholden derved. Jeg anbefaler derfor at vedtage en Forhøielse til ham, til hvilken han i høi Grad kan trænge. — Det ærede Udvalg har under Nr. 22 stillet et Vndringsforslag om Optagelsen af den Bestemmelse, at Ministeriet skal kunne give indtil 20 Fripladser ved de lærde Skoler. Det skal glæde mig, om dette Forslag bliver vedtaget, og jeg skal oplyse, at det er to bestemt foreliggende Tilfælde, som have bragt mig til at stille det. Der var i Frederiksborg Amt en Husmand, som havde en velbegavet Søn; han medte med de bedste Anbefalinger fra dem, der havde undervist ham og overværet de Prøver, han havde aflagt; han havde de bedste Anbefalinger for, at der var god Udsigt til, at, naar han kunde komme til at studere, vilde han kunne bringe det til noget mere end det Almindelige. Jeg havde strengt taget ingen Bemyndigelse til at give Tilladelse til, at han blev optagen i nogen lærd Skole; paa den anden Side ere Bestemmelserne om Skolepenges Størrelse ikke tagne ved kongelig Resolution, og jeg gav da Tilladelse til, at han strax maatte indtræde i Frederiksborg lærde Skole, hvor der er Plads nok til ham, uden at betale Skolepenge. Et lignende Tilfælde indtraf i Nønne, og det er disse to Tilfælde, der have bragt mig til at foreslaa, at Ministeriet maa yde Fripladser til velbegavede Disciple, naar deres Forældres økonomiske Tilstand er en saadan, at de ellers ikke vilde kunne nyde en videnskabelig Undervisning. Man har imidlertid udstrøget denne Passus i det andet Thing — Udvalgets Vndringsforslag under Nr. 23 tiltræder jeg selvfølgelig. — Jeg skal dernæst omtale et Par af mig til det lærde Skolevæsen stillede Vndringsforslag. Ved Loven om Undervisning i de lærde Skoler af 1ste April 1871, som videre er udført ved kongelig Anordning af 5te August, er

der bestemt en Examenkontrol ved de lærde Skoler, og det er endvidere bestemt, at Afgangsexamen skal holdes faaledes, at i Censuren deltager foruden den Lærer, der examinerer, og tillige en anden Lærer en af Regjeringen dertil bestiftet Mand, hvortil kan tages en Lærer fra en af de andre Skoler. Der er faaledes ordnet en Examenkontrol, som medfører, at Flere maa opholde sig i længere Tid eller dog i nogen Tid ved de lærde Skoler, medens Examen holdes, og at der maa foretages Reiser i forskellige Retninger i den Anledning. Dette medfører Udgifter, hvis nøiagtige Beregning nu omtrentlig kan gøres, men det har været nødvendigt for at bringe Overlagene i Samklang med, hvad Udgifterne sandsynlig vilde blive, at forhøje dem med 900 Kr. Dette har man udstrøget i det andet Thing, men jeg finder Anledning til at gjenoptage det, thi vel er Posten kalkulatorisk, men jeg er i Tvivl om, hvorledes man skal betragte det, naar en begjæret Forhøielse ligefrem negtes. Der er ikke givet nogen Grund, hvorfor det er slet, der er ikke i Folkethinget fremkommet nogen Udtalelse om, at Kontrolens Bestaaffenhed skal være nogen anden, man har kun ikke fundet Anledning til at forhøje Summen. Herved kommer jeg nu til at tænke paa, hvad det ærede Medlem for 2den Kreds (Hasle) yttrede paa Mindretallets Vegne: Det ærede Medlem mente nemlig, at der vel var foretaget en Del Indskrænkninger af Summerne paa Finantsloven, men at disse dog ikke ere større, end at Statsmaskineriet nok kunde gaa. — Hvorledes det skal gaa, omtalte det ærede Medlem ikke nærmere —, men saa søiede han til, at i alt Fald kunde man jo komme med en Tillægsbevilling. Det maa jo praktisk fortaas faaledes, at Ministeriet kunde afholde Udgifter, naar der var Trængsel til dem, og saa siden begjære dem paa Tillægsbevilling, men det vilde dog blive en meget abnorm Ting allerede ved den aarlige Bevillings Vedtagelse at henvise til, at Ministeriet jo kunde gaa udenfor Bevillingen og saa siden efter komme med en Tillægsbevilling; thi vedtages saa denne ikke, kommer atter det Spørgsmaal, hvorledes der da skal gaas frem. Altsaa kan jeg kun lidet finde mig beroliget ved denne Henviisning. Ogsaa tilstaar jeg, at det overraskede mig meget, at den kom fra det ærede Medlem, da han jo sammen med mig i en tidligere Stilling har haft den Op-gave at hævde Bevillingsmyndighedens Betydning. Netop fra hans Side var det derfor overraskende for mig at høre, at man kunde afholde Udgifter og bagetter komme med en Tillægsbevilling. — Under Nr. 22 har jeg stillet et Vndringsforslag, der gaar ud paa en Forhøielse under det lærde Skolevæsens Budget af Midlerne til Betaling af det ikke fast ansatte Personale. Derunder høre Nebellerne ved Skolerne, Gymnasitlærerne, Lærerne i Sang, Læmelærerne osv., samt de, der gjøres rent ved Skolerne. Dette Personale er jo stillet